

18A 1304

De Naand "

12ma 1961

4. Jg. Nr. 3

Gesprek van deze maand met

Karl Barth

(Een interview door Vernon Sproxton)

V.S.: Professor Barth, men heeft U wel de grootste theoloog sinds St. Thomas Aquinas genoemd. Hoe denkt U over die uitspraak?

Karl Barth: Die bevalt mij in het geheel niet omdat zulke uitspraken misschien wel na enkele honderden jaren kunnen worden gedaan, maar nu niet. Ik wens niet na te denken over mijn plaats en be-

Dit gesprek met Karl BARTH, de "grand old man" van de protestantse theologie van de 20ste eeuw, werd vóór enige weken door de Britse televisie uitgezonden en verschijnt hier met de toestemming van prof. Barth en van de B.B.C. (Red.).

tekenis in de kerkgeschiedenis en wil dat maar liever aan de engelen overlaten.

V.S.: Als U geen theoloog geworden was, wat hadt U dan willen worden?

Barth: Als ik geen theoloog was zou ik verkeersagent willen zijn. Denk eens aan de macht en het gezag waarmee deze mannen twintig auto's naar de ene, en twintig naar de andere kant verwijzen. Dat is echt degelijk werk en iets dat noodzakelijk gebeuren moet. Zulk een man zou ik willen zijn. En misschien ligt dit werk niet zo heel ver af van wat ik nu doe, omdat Kerkelijke Dogmatiek eigenlijk een soort verkeerspolitie is die ons de juiste weg wijst.

Ik geloof dat een theoloog evenveel gezag over de mensen heeft als het Woord Gods over de theoloog. Als hij luistert en gehoorzaamt, dan zal hij ook enig gezag hebben tegenover zijn medemensen. Men kan echter niet spreken over zijn gezag van dertig jaar geleden en zijn gezag van thans. Dat is iets dat hem geschonken moet worden. Een Christen mag niet bang zijn: niet voor de psychologie, noch voor de sociologie, en evenmin voor het communisme en dergelijke dingen. Er is maar één zaak die meetelt: de vreze Gods. En als hij in de vreze Gods leeft, wordt hij niet bedreigd. Alles kan de mens van God afleiden, zowel het kleinste als het grootste, dat hangt van hemzelf af. Een muis of een vlieg kan mij in verwarring brengen en het zwaarste onweer kan mij onberoerd laten. Er bestaat geen rangorde van grotere of kleinere gevaren.

V.S.: Geloof U dat het voor de moderne mens mogelijk is, Gods woord duidelijk in de Bijbel te verstaan?

Barth: Dat is niet moeilijker of gemakkelijker voor de moderne mens dan voor wie ook, omdat God voor alle mensen een vreemdeling is en God slechts gehoord en verstaan kan worden voor zover Hijzelf tot de mens spreekt. Weliswaar spreekt hij, maar er zullen onderbrekingen zijn, — niet van de kant van God, maar van die van de mens. Maar wanneer de mensen Hem verstaan kan dit in de hedendaagse tijden evenzeer gebeuren als in vroeger tijden. Daartussen zie ik geen verschil.

V.S.: Wat U en Emil Brunner betreft: Zijt gij elkander dichterbij gekomen of verder uiteengegaan?

Barth: Sta mij toe met een vergelijking te antwoorden. Kunt U een walvis, denk bijvoorbeeld aan Moby Dick, met een olifant vergelijken? Beiden zijn schepsele Gods, maar zij kunnen niet tot een ontmoeting komen; zij kunnen niet met elkaar spreken, noch ook vechten; ook kunnen zij geen vrede sluiten. Mijn vriend Brunner mag beslissen of hij de walvis of de olifant wil zijn. Ik hoop dat de dag zal komen waarop wij zullen zien en begrijpen wat in het Goddelijk plan heeft gelegen, in Gods wil om deze twee te scheppen, de olifant en de walvis.

V.S.: Wat zijn, Professor Barth, naar Uw mening de belangrijkste ontwikkelingen geweest in de Kerkgeschiedenis van de laatste tijd?

Barth: Is dit een kwestie van geschiedenis? Er zijn enige belangrijke data geweest zoals de Oecumenische Beweging, de Duitse Kerkstrijd, en enkele nieuwe relaties tussen Rooms-Katholieke en Protes-

tantse theologie, — dit alles is misschien wel belangrijk. Maar als U mij vraagt wat, geestelijk gezien de belangrijke feiten zijn, dan acht ik dat moeilijk uit te maken, omdat men nooit weet wat er gebeuren zal. Het staat aan de toekomstige geschiedschrijvers te beslissen wat de waarlijk belangrijke gebeurtenissen van deze tijd geweest zijn, niet aan ons.

V.S.: Wat acht U op het huidige moment de grootste verblinding van de Kerk?

Barth: Verblinding?

V.S.: Wat is haar grootste tekortkoming?

Barth: O, bedoelt U tekortkoming? Naar mijn mening is de taak van de Kerk, een plaats in te nemen tussen de Bijbelse Boodschap en het dagelijks leven van de mens. Vaak is de kerk te aards en te weinig hemels, terwijl toch beiden moeten hebben wat hun toekomt: De God des hemels en de God des werlds. Hier moeten de juiste middelen gevonden worden.

V.S.: Gelooft U dat de Kerk bestaan kan in een totalitaire staat?

Barth: Zij zal daar ongetwijfeld een moeilijk bestaan hebben. De wijze waarop zij daar bestaat, zal meer een soort sterven zijn dan een soort leven. Maar misschien is een stervende Kerk beter dan een levende, als zij ondanks haar uiterlijke situatie, het Evangelie verkondigt. En dit gebeurt in Oost-Duitsland, in Tsjeko-Slovakije, en zelfs in Rusland. De ware Kerk kan niet sterven. Maar wat wij de Kerk noemen als instelling, kan wel, en moet misschien zelfs sterven, zelfs in onze Westerse wereld.

V.S.: Is de figuur van Jezus Christus in Uw oog in al die jaren in enig opzicht veranderd?

Barth: De figuur van Christus als zodanig is niet veranderd, maar er is in mijn denken een verandering gekomen in Zijn belangrijkheid. Er is een tijd geweest dat ik Hem in zekere zin zag als de profeet of de boodschapper van het Koninkrijk. Thans ben ik gaan begrijpen dat Hij het Koninkrijk is, niet alleen het Woord Gods, maar ook het Werk Gods en eigenlijk God zelf, die onder ons, mensen, optreedt en voor de mensen, voor ons allen werkt.

V.S.: En wat de Christelijke hoop betreft, wat meent U te mogen verwachten?

Barth: Als U mij vraagt naar onze eeuwige hoop, en wat kan worden verwacht van de tweede Komst van Christus, dan is mijn antwoord, dat er een algemene, definitieve en universele openbaring zal komen, de openbaring van alles wat bij de eerste Komst van Christus geschied is, wat Hij voor de wereld gedaan heeft en wat de werkelijkheid omtrent de wereld is, omdat onze wereld in Christus met God verzoend is. Dat is thans nog verborgen, maar eens zal het geopenbaard worden, en dat is onze hoop.

En thans hebben wij, omdat wij een eeuwige hoop hebben, ook een tijdelijke hoop. Wij hopen nu de dingen iets beter te gaan zien. Zie bijvoorbeeld eens naar hetgeen er de laatste tijd gebeurd is in de vergaderingen van de Verenigde Naties in New York. Wat ontbrak er aan? Het werkelijk zien der dingen. Iedereen weet wat er bedoeld wordt met vrede, rechtvaardigheid, vrijheid enz. enz. Maar dit alles was voor de mensen verborgen, zodat er strijd geweest is, en er altijd strijd zal zijn omdat de mensen de werkelijkheid der dingen niet zien. Zij horen woorden, grote

woorden zoals «vrede», «vrijheid» enzovoort, maar zij zijn niet in staat de werkelijkheid die ons wel gegeven, doch verborgen, is, wel te zien.

V.S.: Wat doet U in Uw vrije tijd?

Barth: In mijn vrije tijd lees ik graag boeken van niet-theologische aard, in de eerste plaats boeken over de geschiedenis van de moderne politiek en over de moderne politieke oorlog. Hebt U alle boeken van Churchill gelezen? Ik heb ze alle gelezen. Ook lees ik graag detective-boeken. Verder luister ik graag naar grammofoonplaten, vooral Mozart omdat hij een zuiver muzikant is en geen leraar, — niet iemand als Beethoven die mij slechts over zijn leven en zijn hart spreekt, — maar iemand die louter zuiver «speelt». Dat is wat ik muziek spelen noem, en dat vind ik alleen bij Wolfgang Amadeus Mozart.

V.S.: Welk woord zoudt U in onze dagen aan de Kerk van Jezus Christus willen meegeven?

Barth: Dat woord zou luiden: Predikt en verkondigt de Vleeswording van Gods Woord. De opdracht van de Kerk betreft tweërlei: het Woord Gods en het Vlees, met andere woorden: één taak van bovennatuurlijke aard en één taak die het leven van de mens in Gods wereld betreft. En de Kerk moet de brug zijn, — neen, de brug is Jezus Christus zelf, — maar door Christus te verkondigen, verkondigt de Kerk dat er een brug tussen God en de mens bestaat. De Kerk moet het verbond zijn tussen God en de mens. En moge zij dit goed doen door de verhevenheid Gods niet te vergeten en het leed van dit mensdom niet voorbij te zien, doch deze saam te brengen.